Žinios

SEMANARIO LITUANO Noticias

Dir. Proprietario Responsavel: Acacio Antunes Marques — Redação e Administração: Av. Tiradentes, 1026 - Tel. 4-8320 — Preço Cr$1,00

METAI IV — São Paulo, Brasil, 1950 m. Gegužės mėn. (Maio) 20 d. — Nr. 152

Pataikavimo Lenktynės

Nuo tos dienos, kai nacių Vokietija, karą pralaimėjusi, pasidavė ir nugalėtojai ją pasidalino į keturias okupacines zonas — amerikiečių, anglų, rusų ir prancūzų, — prasidėjo okupantų varžytynės dėl įtakos, kurios, po Vokietijos sudraskymo į Rytų ir Vakarų respublikas, virto tikromis vokiečiams pataikavimo lenktynėmis. Rusai gerinasi vokiečiams siekdami įtraukti visą tautą į jų sudarytos Demokratinės Vokiečių Liaudies Respublikos politiką, o vakariečiai savo tikslų siekia per Federalinę Vokietijos Respubliką, sudarytą iš jų valdžioje esamų — prancūzų, anglų ir amerikiečių — okupacinių Vokietijos zonų, kuriai suteikia kaskart vis daugiau teisių. Vak. Vokietija, tų pataikavimo lenktynių pasėkoje, jau priimta į Europos Sąjūdį, įtraukta į Marshallo planą, gauna teisę didinti prekybinį laivyną, statydintis prekybinius ir keleivinius lėktuvus... Daug fabrikų, kurie, pagal keturių didžiųjų santarvininkų bendrą susitarimą, turėjo būt išardyti ir paimti karo reparacijų sąskaiton, arba sunaikinti kaip buvusios nacių karo pramonės įmonės, vėl pradeda veikti, pritaikant juos Europos atstatymo paskirčiai... Bet pataikavimo lenktynes šiomis dienomis apvainikavo rusai. Nežiūrint jau padarytų nuolaidų, dėl kurių Rytų Vokietija tapo pavesta SSSR satelitu, beveik jau niekuo nesiskiriančiu nuo kitų satelitų — Vengrijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Lenkijos, Rumunijos ir Albanijos, šiomis dienomis Stalinas pasigerino visai vokiečių tautai, pasiųsdamas Rytų Vokietijos prez. Otto Grottenwohl telegramą apie reparacijų dovanojimą. Pagal 1947 m. Maskvoje įvykusį «keturių didžiųjų» užs. reik. ministrų susitarimą, Rusija turėjo gauti iš Vokietijos 10 bilijonų dolerių karo reparacijų. Dabar Maskva šią sumą sumažino iki 3 bil. 171 mil. dolerių. Reiškia, kad Stalinas vokiečiams dovanoja apie 7 bil. dol., bet, kokia yra vokiečių tautos parsidavimo kaina, vargu ar galėtų pasakyti patys Rytų ar Vakarų Vokietijos vadai. Bet jie mato, kad abu varžovai dėl jos per daug nesideri, tat ir naudojasi jų duosnumu. Vokiečiams svarbu tik viena: vėl pastatyti Vokietiją ant kojų. Siekiant šio tikslo, klausimas — ar Rytų Vokietija prarys vakarinę, ar Vak. Vokietija rytinę — yra jau daug mažesnės svarbos.

PO SAVA PASTOGE

— "Jaunučių choras", kurį sudaro Moócos ir Anastazijaus vilos mokyklinio amžiaus lietuviukai, su chorvedžiu L. Ralicku šį sekmadienį vyksta į Carapicuibą. Mokiečiai išvykai susirinks Moóca ir Pais de Barros gatvių sankryžoje, 10 val. 30 min.

— Šį sekmadienį, gegužės 21 d. 15 val. Moóca, Rua Lituania 67, šaukiamas LSB rengimo komisijos posėdis.

— Dr. J. Basanavičiaus Mokyklos Rėmėjų Būrelis skubiai ruošiasi naujam vakarui mokyklos naudai.

— Birželio 4 d. buvusios D. L. K. Vytauto Didžiojo mokyklos rūmuose, V. Beloje, bus jaunųjų skautų įžodis. Ta proga įvyks didelės skautiškos iškilmės, į kurias kviečiami visi lietuviai.

— Birželio 10 d. Dariaus ir Girėno salėje įvyks tradicinis Lietuvių Sąjungos Brazilijoj vakaras. — Pakvietimai gaunami pas LSB narius ir "Žinių" redakcijoj.

— Lietuvių kalbos pamokų lankytojai Moócoje liepos mėn. 1 d. Dariaus ir Girėno salėje suvaidins savo mokyt. Simo Bakšio parašytą scenos vaizdelį "Miškas ûžia"... Vakaras statomas šios mokyklos naudai.

— Tautietis A. Pupienis padovanojo Moócos lietuvių mokyklai 26 knygas. Už taip brangią dovaną Lietuvių kalbos pamokų lankytojai su savo mokytoju p. Pupieniui reiškia viešą padėką.

— L. K. J. «Vyties» S-ga jau pradėjo pasiruošimus Dariaus ir Girėno Lietuvių Išeivių Dienai, kurią viso pasaulio lietuviai išeiviai švenčia liepos 17 d.

Dviejų metų mirties sukaktuvių mišios už **A. A Marijos Medalskytės-Merkienės** velę bus atlaikytos gegužės 24 d. 7 val. V. Zelinos bažnyčioje. Kviečiu gimines ir pažįstamus atsilankyti.

Kostas Merkys

Telegramos:

NAMIE IR PASAULYJE

— PSD savo kandidatu į prez. E. G. Dutros įpėdinius išstatė p. Cristiano Machado. PSD yra valdančioji partija, socialistiné tik iš vardo.

— Gen Estilac Leal, išrinktas Karininkų Klûbo pirmininku, pareiškė, kad Brazilijos kariuomenė stovi Konstitucijos sargyboje. Tas klûbas visoje šalyje tik vienas ir turi apie 8.000 narių. — Trygve Lie po pasitarimų su Stalinu ir Molotovu išskrido iš Maskvos į Paryžių. Šis «taikos apaštalas» sako, kad Stalinas atrodo nuostabiai gerai, jo išvaizda esanti tokia pat kaip buvo 1945. — 12-kos Atlanto Pakto valstybių u. r. ministrai, susirinkę Londone, priėmė bendro gynimosi planą, pagal kurį "šaltasis karas" prieš SSSR ir kitus Kominformo narius tampa visuotinu. Sudaryta Atlanto pakto pasirašiusiųjų Saugumo Taryba, kuri, Rusijai nuolat boikotuojant Vieningų Tautų Org. Saugumo Tarybą, spręs šiuos neišsprendžiamus klausimus. — «Novoje Vreme» Maskvoje skelbia, kad negrąžintieji vokiečiai belaisviai esą mirę.

GERA PROGA... Parduodamas puikiai sutvarkytas ir moderniškai įrengtas (vandentiekis, kanalizacija ir t.t.) dviejų aukštų namas su sklypu 13x32, Venda Nova gatvėje 67.

Kaina Cr. 220,000,oo, įmokant Cr. 50,000,oo, likusius išmokant per 10 metų.

Teirautis pas Gidą Draugelį, telefonas 2-7901.

Parašiutu i LIETUVĄ

Balaknos stotyje mus pasitiko lietuviškai kalban tieji kareiviai, bet su rusiš komis uniformomis. Pėsti žygiavome su jais 5 kilometrus. Apsistojome Gidradorfe. Čia buvo labai daug medinių barakų, kurie pastatyti šlapiame durpyne. Pirmiau čia gyveno rusų darbininkai, dažniausia politiniai kaliniai, dabar buvo įkurdinta raudonoji lietuviška divizija.

Sausio 13 d. pas mus atvyko kap. Lunia ir pasakė, kad esame III-osios zonos kareiviai. Kai kiek apmokys, perves į antrą, o paskui į pirmą. Pirmoji zona buvo frontas. Mes buvome pavesti viršilai Vadeikai, kurį vėliau sušaudė už tai, kad pavogė pokelį tabokos. Apvilko kariškais rûbais ir pasakė, kad esame 101-os «Baltojo Žirgo» divizijos kariai. Mane paskyrė į I-mąją zoną. Karininkai lietuviai: Lunia (kapitono brolis), leit. Rudžionis, tarnavęs Lietuvos kariuomenėje, rodos, Ulanų pulke; politruku buvo paskirtas leit. Kasiulynas. Kai Vadeiką sušaudė, jo vieton atkėlė kitą — Repečką, buvusį KSDK prižiûrėtoją. Bataliono vyriausias komisaras buvo Tauragės kepėjas Kačius. Mus dažnai lankydavo žinomas Lietuvos komunistas Zimanas, žydų tautybės. Atvykdavo rašytojas, slapyvarde Rutenis.

Mane mokė, kaip reikia apsieiti su minosvaidžiais. Divizijos štabo viršininkas buvo generolas Baltušis-Žemaitis. Divizijos vadas — gen. Vitkauskas. Mûsų pulko vadas — pulk. Vaitiekus.

PARAŠIUTININKŲ MOKYKLOJE

1942 kovo mėnesį mûsų tarpe atsirado Paleckis su Sniečkum. Pirmiausia pasikalbėjo su komisaru Kačium. Politrukas pradėjo šaukti jam geriau žinomus sumanesnius kareivius. Į tą grupę, kur girdi, daugiau duosią valgyti, pa tekau ir aš.

— Grįšite dabar į Lietuvą — sako man Sniečkus. — Raudonoji armija apmokės už viską — duos nemokamai mokslą, kelionę, maistą, ginklus. Reikia gelbėti savo tėvynę iš plėšikų nagų.

Kada mus apmokė, kaip reikia sprogdinti sandėlius, kaip nuleisti nuo bėgių traukinius ir kitokių partizaniškų gudrybių, pasiuntė į Balaknos stotį. Pats Paleckis pristatė mus naujam kuopos vadui. Retkarčiais čia pasirodydavo kažkos garsus partizanas, kuris v i s a s buvo apkabinėtas medaliais. Jį vadindavo Gaidelio slapyvardžiu. Jis aiškindavo mums, kaip veikia Lietuvoje bolševikų partizanai ir ką daro vokiečiai.

Valgyti duodavo daugiau ir per savaitę gaudavome po vieną cigarą.

Kai išlaikėme egzaminus, išsiuntė į Maskvą, į "Techničeskaja Škola". Čia mokėdavo po 1.000 rublių mėnesiui, o maitino tai jau labai gerai. Duodavo ir degtinės. Mokydavo po 12 val. per parą ir daugiau, bet jau vien tik šnipinėjimo metodų: kaip skaityti planus, kaip pereiti per sunkiausias kliûtis, kokius ir kada duoti signalus lėktuvams.

GRĮŽOME Į LIETUVĄ

1942 m. rugpjûčio 27 d. aerodrome mus palydėjo pats Paleckis su Sniečkumi. Pusę dešimtos val. vakare mes pasiekėme Lietuvos žemelę. Kai leidomės parašiutais žemyn, ne visų vyrų buvo sausos kelnės... Susirinkę išgėrėme. Po to skirstėmės. Aš likau vienas su NKVD pareigûnu. Abudu žygiuojame į Kauną, tik nežinome, ką kuris galvojame.

Netoli Kauno mes per siskyrėme, pasižadėdami susitikti 6 val. prie Šančių bažnyčios.

Kai aš pasirodžiau savo draugams, jie labai nustebo. Tuojau atsirado "duoninės gamybos ir aš visai užmiršau savo «draugą» prie Šančių bažnyčios. Aš prisistačiau policijai. (L.)

J. D.

Sprendimas prieš 3.800 m.

Nippur mieste iškastas sumerų teismo sprendimas, išpiaustytas molinėse lentelėse, sako, kad jau prieš 3.800 metų mirties sprendimas buvo daromas maždaug pagal tokius įstatymus, kokie šiandien veikia.

Kylių formos raštas kalba apie mirti nuteistus 3 vyrus ir išteisintą vieną moterį. Mirties sprendimas darytas papal teisėjų daugumos sprendimą.

Pennsylvanijos Universitete, JAV, esąs sumerų teismo sprendimas yra pats seniausias. 1850 m. prieš Kristų Isin mieste buvo nužudytas maldyklos pareigûnas. Trys žmogžudžiai pranešė nužudytojo žmonai, bet ši nutylėjo apie nusikaltimą. Karalius Ur Ninurta įsakė suruošti viešą teismą. Kaltinamieji turėjo gynėjus. Jie nužudyti nusikaltimo vietoje. N.

— Australijoje, Wodderburn kaimelyje, vienas ûkininkas savo darže iškasė aukso už 22.400 dolerių.

Pren. Užsieny

Žinodami, kad iš kai kurių šalių pinigų išsiuntimas varžomas, prašome «Žinių» prenumeratorius, gyvenančius užsienyje, savo prenumeratas prisiųsti lietuviškomis knygomis.

Nori dailių, elegantiškų ir tvirtai pasiûtų rûbų? — Užsisakyk seniausioje, lietuvio savininko siuvykloje

ESTAN

Siuvyklos sandėlyje didelis visokių medžiagų pasirinkimas — Priimami užsakymai ir iš atsinešamų medžiagų.

Estanislau Šlikta

Especialista em Manteaux e Tailleurs p/ Senhoras

Telefone: 4-1940

R. Washington Luiz, 322 — 1.º and. — S. Paulo

Atelier de Modas

ALEKSANDER BAGDONAS

Rua Barão de Itapetininga 275 - Edifício Comércio 7 and. sala 712 - Tel. 4-7482

✪ ✪ ✪ Oksidavimas įvairiomis spalvomis. ✪ ✪ ✪

★ CHROMAVIMAS, NIKELIAVIMAS, SIDABRAVIMAS ★

. . . . . automobilių ir visokių mašinų dalių, lempų, abažurų, metalinių indų, peilių, šaukštų, visokių įrankių ir prietaisų.

Chem. Petras Kalinauskas

Industria Metalurgica Del Nero Ltda.

Av.S.João, 1385, Telef. 52-6353 — S. PAULO

Tévynéje ir Pasaulyje

LIETUVIAMS ŽINOTINI GEGUŽĖS MĖN. ĮVYKIAI

Gegužės Pirmoji — tarptautinė darbo žmonių šventė. Nepr. Lietuvoje ši diena bûdavo pažymima medžių sodinimu.

1904 m. gegužės 7 d. panaikintas spaudos draudimas. Rusijos caras, išsigandęs kylančios revoliucijos visoje imperijoje, paskelbė manifestą, kad — po 40 draudimo metų — lietuviams vėl leidžiama spauda lotynų raidėmis. Nuo 1864 iki 1909 m. rusų valdomoje Lietuvoje lietuviškos knygos spausdinti buvo leidžiama tik rusiškomis raidėmis — graždanda. Bet lietuviai buvo jau pripratę prie lotyniškų raidžių, jas skaitė lietuviškomis ir rusiškųjų neprisiėmė. Per 40 metų knygas ir laikraščius lotyniškomis raidėmis mûsų tėvai spausdino užsienyje, Prûsuose ir Amerikoje, ir slapta gabeno į Lietuvą, o čia vėl slapta jas platindavo. Dėl to daug knygnešių, daug švies ių susipratusių lietuvių pa guldė savo galvas, o dar daugiau buvo ištremta į Si birą. Bet caras buvo nuga lėtas. Jis turėjo nusileisti.

1917 m gegužės 3 d. Petrapilyje įvyko Lietuvių Seimas, kuriame lietuviai pasisakė už atsiskyrimą nuo Rusijos. Pradėta organizuoti lietuvių tautinės ta rybos ir karių batalijonai, bet neužilgo bolševikai vis ką sunaikino. Reali kova už savarankiškumą vyko tik pačioje Lietuvoje, nors ji dar tebebuvo vokiečių okupuota.

1920 m. gegužės 15 d., tik po 16 metų spaudą atgavus, Kaune susirinko Lietuvos Steigiamasis Seimas, kurį sudarė 120 atstovų. Lietuva buvo jau laisva. St. Seime visų Lietuvos žmonių atstovai, nuo klebono iki bedievio, nuo pono iki eilinio darbininko, nuo bur žujaus kapitalisto iki komunisto... Ir jie visi, susitarę, nustatė kokia turi bûti Lietuvos valstybės santvarka t.y. priėmė Demokratinės Lietuvos Respubli kos Konstituciją, kuri paskui, įsigalėjus tautininkų diktatûrai, buvo «pataisyta», o 1940 m. liepos 21 d. buvo panaikinta kartu su Lietuvos Nepriklausomybe. Konstituciją turi ir Tar. Lietuva, bet ji įspraus ta į Rusijos arba Stalino konstitucijos rėmus. Pagal ją T. Lietuva turi kultûrinę ir ûkinę au tonomiją Tarybų Sąjungoje, bet mažiau savarankišką, negu S. Paulio valstybė, kuri daro net sutartis su kitomis šalimis, nors ji yra neatskiriama Brazilijos dalis...

1921 m. gegužės 31 d. Amerikos lietuviai įteikė JAV prezidentui 138 knygas su milijonu parašų, pra šydami pripažinti Lietuvą «de jure» t.y. kaip valstybę lygią kitoms nepriklausomoms valstybėms. Jų prašymas netrukus buvo patenkintas..

Lietuvos nepriklausomybę pripažino ir pati Rusija, nuo kurios ji atsiskyrė. Buvo padarytos įvairios sutartys, kaip prekybos, draugiškumo ir kt. Tos sutartys dar kartą buvo pa tvirtintos ir pratęstos 1931 m. gegužės 6 d. Tada, man dagiai sakant, Stalinas pa davė ranką Smetonai... Kremlius gyrė Lietuvos ûkinę pažangą, stebėjosi išauginta kooperacija. Tik, kai po 10 metų Lietuvai primetė «tarybų respublikos» santvarką, tada imta peikti viskas, kas buvo pa daryta Nepr. Lietuvoje, im ta kalbėti apie liaudies «iš laisvinimą», kas kasdieniniame gyvenime reiškia laisvę rusams ir komunistų saujelei, o visai tautai vergiją.

1945 m. gegužės 2 d. SSSR armija, kurios pusėje narsiai kariavo ir Lietu vos Divizija, įsiveržė į Ber lyną, o po savaitės, gegužės 8 d., Trečiasis Reichas, apniktas amerikiečių, rusų, anglų ir prancûzų, jiems pasidavė. Lietuvių tauta laukė, kad po karo, po vokiečių sumušimo, iš Lietu vos pasitrauks ir rusų kariuomenė, ir kad lietuviams bas leista tvarkytis savarankiškai, bet veltui. Bėga metai, o Lietuva vis tebėra SSSR dalimi. Tiesa, ji vadinama «Lietuva Tarybų Socialistinė Respublika», bet į jos teises, garantuotas "respublikos konstituci joj", Maskva kiša ranką kada tik nori ir maišo jas lyg merga jovalą, kaip tik nori...

Tarybinė Kronika

— Lietuvos Centrinėj Viešojoj Bibliotekoj esą 800.000 tomų knygų. Jos su krautos įvairiuose bibliote kos fonduose.

— "Kauno Audinių" fabrike gaminama daugiau negu 60 naujų raštų šilko audinių.

— Vilniuje jau kelinti metai statomas prabangi nis «Vilniaus viešbutis», Mokslininkų Namai, "Perga lės" kinoteatras... Mieste veikia apie 7oo parduotuvių.

— «Švyturys» Nr. 23, iš 1949 metų, rašo:... "Už pinigus, uždirbtus šiais me tais, nesenai penki traktorininkai nusipirko motocik lus, 140 MTS darbininkų nusipirko dviračius"... O kažkoks A. Murauskas užsienio komunistų laikraščiuose skelbia:... "tik per pereitų metų paskutinius tris mėnesius kaimo parduotuvės pardavė valstie čiams daugiau kaip 3.000 motociklų ir dviračių"...

Šliuptarniai...

tai JAV Dr. A. Margerio nauja knyga, kurioje plačiai atvaizduojama Amerikos lietuvių tautinis atbudimas ir kovos už laisvą mintį.

— Dr. W. H. Spankus, Amerikos lietuvis, jaunas Milwaukee Universiteto profesorius, išrado mechaniškus inkstus, kurie atlieka tikrųjų iukstų funkcijas ir apvalo kraują.

— Prof. VI. Stanka, buvęs Pabaltijo U-to rekt. Vokietijoj, dabar gyvena JAV, deda daug pastangų, kad JAV būtų įsteigtas Tarptautinis Universitetas, kuriame dalyvautų ir lietu viai profesoriai bei studen tai. Tuo reikalu pravesta ankieta parodė, kad 50% JAV piliečių pasisakė už tokio Universiteto steigimą.

— Vokietijoje, Neusta te, anglų okup. valdžios įsakymu, uždaroma pabaltiečių gimnazija bei pradžios mokyklos. Jų vietoje steigiamos vokiškos.

— Misijonierius J. Bru žikas, S. J., kuris balandžio pradžioje iš Anglijos išplaukė į JAV, netrukus atvyks Brazilijon.

— A. Keveža, DP, kiek laiko pagyvenęs Brazilijoje, Uruguajanoje, buvo "išemigravęs" į Urugua jų, o dabar jau atsirado Argentinoje.

— Pr. Ilčiukas, Ant. Dumauskas ir Vikt. Bočkus, visi DP, nespėję ge rai apšilti Čilėje, keturias paras, žvėrių takais, kelia vo per 3-4 klm. aukščio Andų kalnus, kol pasiekė Argentinos žemę.

— Venezueloje auto katastrofoje žuvo Adolfas Virbickas.

— Rašyk «Zinioms» apie viską, kas liečia nors vieną lietuvį. Skaityk ir platink!

Gera proga bizniui isigyti

IR GEROMIS SĄLYGOMIS

Vila Zelinôje, Praça S. Josė 4, prie pat bažnyčios, labai geroje vietoje ir su didele fregezija, **PARDUODAMAS**

Bar, Cafe' e Bilhares

Teirautis ten pat

ŽYGIS I BERLYNĄ...

Įvykis su amerikiečių «Privateer» lėktuvu Baltijos erdvėse, ties Liepaja ir Palanga, ir jo «neišaiškintas» likimas, kuris buvo sukėlęs tiek daug kalbų ir pranašysčių, liko praeityje...

Dabar kiekvieno gandų ir karo mėgėjo smalsa nukreipta į šio mėnesio 27-30 d.d. Sekmines Berlyne, ryšyje su planuojamu 600.000 komunistinio (komnacių) jaunimo žygiu iš Rytinės Vokietijos į vakariečių valdomą Berlyno sektorių.

R. Vokietijoje veikia skaitlinga vokiečių organizacija FDJ (Freie Deutche Jugend),kuri yra ne kas kita, kaip vokiečių komunistinė jaunimo organizacija, diriguojama Kremliaus varpų muzikos...

Jau 1946 m., tų komnacių įsteigimui, rusai paskyrė 11 milijonų markių. Nûdien FDJ yra ne tik politinė, visagalinti, bet ir karinė organizacija. Jos nariai dėvi Hitlerio dienų "Hitler-Jugend" sukirpimo uniformą, turi išeiti karinę mankštą ir ginklų parengimą, nuo šautuvo iki tanko ir lėktuvo imtinai, dalyvauja vokiečių liaudies milicijos karinio pobûdžio manevruose. Be to, iš FDJ tarpo ruošiami ir parenkami kadrai vokiečių liaudies milicijai, kuri šiandieną R. Vokietijoje, skaičiumi ir apginklavimu, yra vokiečių kariuomenės pakaitu.

Paskutinės žinios sako, kad rusai, tų 600.000 FDJ žygiui, paskyrė uniformas, motociklus, dviračius, o ûkininkai, kiekvienam žygio dalyviui turės supilti maisto duoklę — po svarą kruopų, 125 gramus sviesto ir kitokio priedo. Manoma, jog "žygis į Berlyną" prasidėsiąs savaitę prieš Sekmines. 200 000 FDJ bus vežami specialiais traukiniais iki miesto ribų, o likusieji 400.000 bus pristatyti traktoriais, sunkvežimiais, laivais. Iš miesto pakraščių, burzgiant motociklininkų rinktinėms, visų sektorių gatvėmis vyks į "Unter den Linden", o iš ten bûk tai bus pradėtas vakarinių sektorių įstaigų, kaip gelžkelio, pašto ir visų kitų svarbesnių pastatų užėmimas ir tuo bûdu Berlynas bus išvaduotas.

Vakariečiai, amerikiečiai, anglai ir prancûzai, tokiam FDJ žygiui nesipriešins, jeigu ta 600.000 minia atvyksianti kaip svečiai-ekskursantai, jeigu... atvyksią be ginklų, be vėliavų, be žygio dainų ir prisilaikysią tos etikos bei judėjimo taisyklių, kokios yra taikomos visiems kitiems Vak. Berlyno gyventojams.

Bet iš kitos pusės, vakariečių karinės pajėgos nesnaudžia. Įsteigtas bendras (amerikiečių, anglų ir prancûzų) karinis štabas, kuris bendradarbiaus su vokiečių policija. Be to, sąjungininkų karo policija (MP) ruošiama gatvių kautynėms ir kovai "už kiekvieną namą".

Nors vakariečiai savo sektorių krautuves ketina papildyti apelsinų, bananų ir kitų skanumynų ištekliais, kad "svečeliai iš Rytų" bûtų patenkinti, bet... "jei bus rimtas reikalas, — kariuomenės junginiai atvyksią oru"...

Kiti šaltiniai teigia, kad Berlyno gatvėse galės bût išspręstas ir Europos likimas...

Sekminės čia pat. Pamatysime...

Al. Kėdainis

SSSR Aukšč. Taryba

Naujai išrinkta SSSR Aukščiausioji Taryba susideda iš 1.302 narių. Narių sudėtis atrodo taip — partijos sekretorių — 293 arba 25% visos Tarybos narių. Jų tarpe Stalinas su visu Politbiuru. Toliau seka: aukšti rajoniniai ir miestų partijų sekretoriai — apie 250. Saugumiečiai — 30. Centro ir įvairių respublikų ministrai — 120. Aukštieji administracijos parcigûnai — 107. Kolchozininkų vardu — 152, tačiau iš jų vos 2% eiliniai kolchozininkai. Darbininkai yra vos 2. Profsąjungų veikėjai — 13. Maršalai ir generolai — 28. Mokslo ir kultûros pasaulio atstovai — 130. Fabrikų direktoriai — 52. Inžinieriai — 7.

Mirė lituanistai

Vokietijoj mirė du įžymûs lietuvių kalbos tyrinėtojai profesoriai — Eduard Hermann ir Franz Specht.

Hermann jau prieš arti 40 metų paskelbė kelis tyrinėjimus, o pastaruoju metu, padedamas lietuvių lituanistų, ruošė «Lietuvių kalbos ir kultûros įvadą», turėjusį susidėti iš 3 dalių — liet. tekstų, gramatikos ir žodyno.

Specht 1920-22 moksliškai apdorojęs išleido A. Baranausko liet. tarmių medžiagą, o vėliau paskelbė eilę studijų įvairiuose žurnaluose. T. Ž.

— JAV laivyno parei gûnai paskelbė, kad neseniai prie Kalifornijos krantų buvo atvykę keli SSSR povandeniniai laivai. Kadangi jie plaukė giliai ir į JAV teritorinius vandenis neįplaukė, dėl to amerikiečiai jokių žygių prieš juos nesiėmė.

AR TAMSTA ŽINAI, KAD "ŽINIŲ" KNYGYNE GALIMA ĮSIGYTI GRAŽIŲ KNYGŲ

Spec. Moterų Ligų KLINIKA

Dr. Nicolau CALLIA

Gimdos, motinos, kiaušiadėčių ligos. Hemoražijos — kraujoplûdžiai, mėnesinės, baltosios. Lytinis atšalimas — nevaisingumas. Venerinės ligos. Liesumas ir nutukimas. — Vėžys.

Rua Marconi 23 — 4°a, 1-2 salės. Priėmimas nuo 15 val. iki 19 val. — Telefonas 4-7594 — S. Paulo.

PADARIA CAIEIRAS

KEPYKLA, MAISTO IR GĖRIMŲ PARDUOTUVĖ

Ona ir Edvardas Paźerai

SAVININKAI

Vila Cresciuma - Caieiras - EFSJ - Est. S. Paulo

Moveis e Decorações Fama Ltda.

Vienintėlė São Pauly lietuvių stilinių baldų dirbtuvė Dirbame tik pagal užsakymus įvairių stilių ir rûšių baldus. Darome butų ir komercinių įstaigų bei krautuvių įrengimus, vitrinas ir t.t. Darbas greitas ir garantuotas. LIETUVIAMS NUOLAIDA

Rua João Annes, 144 (Alto da Lapa) Tel. 5-0358

São Paulo Onibus 36 Lapa ponto final

CASA "JONAS" Avalynės parduotuvė

Batai, batukai ir pusbaciai Jonas" siuvami nuosavoje dirbtuvėje, todėl kainos yra prieinamiausios ir pasižymi savo stiprumu, elegantiškumu ir patogumu.

CALÇADO Jonas J. VIGELIS

KRAUTUVĖ: Avenida Zelina, 73 SÃO PAULO

FABRIKAS Rua São Caetano, 862 TEL. 9-4682

Galima ir netikėti, bet...

— Šiemet S. Paulyje kiekvieno paulisto sveikatos reikalams vidutiniškai išleidžiama po Cr. 65,00, JAV tik po Cr. 61,00. Taigi sanitarinės tarnybos srityje jau pralenkėm amerikiečius.

— Martyno Bormano, svarbiausiojo Hitlerio bendradarbio adjutantas, lig šiol slapstęsis, pasidavė sąjungininkams. Martynas Bormanas esąs Morrokuose, Afrikoje, o Hitleris — viename vienuolyne Tibete, vidurinės Azijos kalnuose, kur pasislėpęs tuoj po karo. Adj. Besenfeld papasakojęs ir daugiau sensacijų, kurių sąjungininkų karinė vadovybė dar neskelbia.

— Kalbama, kad bus parduoti iš varžytynių keli S. A. I. R. F. Matiraz zo fabrikai, kad atmokėti Julietai Naegele Beaufrt, Makso Naegele Beafort našlei, 15 milijonų kruzeirų. Jos vyras išrado «rayon» arba «visconseda» ir pardavė Matarazzui patentą pagal komercinį susitarimą. Matarazzas lobo, bet išradėjui pažadėtų nuošimčių nedavė. Šis iškėlė ieškinį teisme. Ir tik, jam mirus, dabar bylą išsprendė Vyriausias Tribunolas, priteisdamas sumokėti išradėjo našlei 15 mil. kruzeirų. Teismo antstolis jau uždėjo areštą Matarazzo namų nuomai, aprašė kelis fabrikus, areštavo už kelis milijonus įvairių akcijų buvusių S.A.I.R.F. Matarazzo firmos vardu. Jeigu firma nepadengs jieškinio, šis turtas bus paleistas iš varžytynių. Bet kas gali tikėti, kad Matarazzas bankrutuotų dėl tų 15 milijonų?

— Robert Schuman, Prancūzijos u. r. ministras siūlo sudaryti Prancūzijos-Vokietijos ekonominę sąjungą, kad bendrai naudoti abiejose šalyse esamas anglių ir geležies atsargas, išvien kontroliuojant jų gamybą ir vartojimą. Ministras esąs įsitikinęs, kad tokia sąjunga ne tik pašalintų karo grėsmę, bet įvestų abi tautas į sugyvenimo ir amžinos taikos laikotarpį.

— Brazilija nusipirko Prancūzijoj 90 naujų garvežių, kurie netrukus būsią atvežti.

— Sunkiausia moteris pasaulyje buvo nesenai mirusi «Yvonne», sverusi 292 kg. Ji dirbo turguose nuo 14 metų ir mirė sulaukusi tik 33 metus.

— Keičiama S. Paulio valstybės (Estado de S. Paulo) konstitucija. Gubernatorius renkamas tą pačią dieną, kada renkamas šalies prezidentas. Būsią ir kitų pakeitimų.

— Garsusis bitininkas yra amerikonas Wilde. Jis turi 15 tūkstančių avilių bičių, kurios kasmet jam duoda 4,5 tūkstančių centnerių medaus.

— Vokietijoj, Waldenstein pilyje, rastas Goeringo lobis — vienoje dėžėje rastos seno vyno bonkos, o kitoje — aukso gabalai.

— Amerikos karo vadovybė priėmė tarnybon 26.000 europiečių, daugumoje vokiečių.

— Paskutinysis Vokietijos generalinio štabo viršininkas gen. Guderianin pareiškė, jog Vokietijai būtinai reikalinga kariuomenė, nes, jo nuomone, be Vokietijos niekas Sov. Sąjungos nesulaikysiąs prie Reino upės. Bet... pirma turi būti paleisti iš kalėjimų visi naciniai generolai, diplomatai ir politikai...

— Argentinos agentai Japonijoje bando sužadinti japonų ūkininkų susidomėjimą Pietų Amerika ir kad čia atvyktų ryžių auginti. Japonams prie Buenos Aires, Corientes provincijoj, siūloma 85.000 akrų žemės. Tokia pat akcija varoma ir Italijoje.

— JAV karo aviacija planuojanti pastatyti eilę galingų radijo pasiklausymo stočių Libijoje bei Saudi Arabijoje. Jos turėtų priimti užšifruotus rusų pranešimus ir tuoj perduoti į JAV atšifravimui.

Gera orientacija

Kalifas, kurio dėl didelio žiaurumo visi bijojo, slaptai keliavo po šalį. Tyruose prakalbino vieną arabą:

— Pasakyk man draugе, kas tas kalifas per vienas, apie kurį tiek daug kalbama?

— Tai ne žmogus, bet tigras, tai tikra bestija. Kiek jis kraujo savo pavaldinių išgėrė... — atsakė arabas.

— Ar esi kada tu kalifą matęs?

— Ne, — atsako arabas.

— Tai pakelk savo akis ir pamatyk jį, — tarė kalifas. Arabas pasižiūrėjo kalifui į akis ir užklausė:

— O tu, pasakyk man, ar pažįsti kas aš esu?

— Ne.

— Tai žinok, kad aš esu iš Zabairo giminės, kurios kiekvienas ainis vieną dieną metuose būna kvailas, — atsakė arabas.

CASA SPRINDYS

Praça S. José, nr. 1. — V. ZELINA,

PRANEŠA SAVO KLIJENTAMS apie gavimą naujo SORTIMENTO VISOKIŲ PREKIŲ. Čia pat batai, skrybėlės, elektros gaminiai, statybos medžiaga ir viskas, kas reikalinga Jums ir Jūsų namams. **Didelis pasirinkimas** radijo aparatų, radijo vitrolų. — Čia pat ir *radijo laboratorija*, įrengta pagal naujausius technikos reikalavimus, vedama prityrusių specialistų, atlieka visus taisymo ir reformavimo darbus.

Iš autobuso Nr. 93 tiesiai į krautuvę.

Tipiškas Rusu Orkestras

kasnakt nuo 21 iki 2 val. tik

orolių **Adomo ir Petro Mateiku**

BARE **Bar RIALTO**

kur visumet linksma ir jauki aplinkuma

Baras atdaras kasdien nuo 2 val. dienos iki 2 val. nakties

Rua Victoria, 578, — Fone — 6-2296
São Paulo

Kiekvieno lietuvio pareiga yra paremti LIETUVIŠKĄ spaudą!

Užsiprenumeruok
ŽINIAS
1950 Metams!

EXPEDIDO PELO EDITO

Žinios

SEMANARIO LITUANO Notícias

AV. TIRADENTES, 1026 - Tel. 4-8320 - S. PAULO

Prenumerata metams Cr.$ 50,00 • Į užsienius 4 doleriai

Parque das Nações Lietuviai

Parque das Nações yra Sto. Andrė priemestis, kur šiuo metu gyvena virš 80 lietuviškų šeimų.

Prieš 13 metų šios apylinkės lietuviams buvo pastatyta lietuviška mokykla, kuri veikė apie trejus metus ir tapo uždaryta, nes, vietos įstatymais einant, nebuvo lietuviukų ją lankyti. Mokykla buvo paversta lietuviška koplyčia. Išvykus lietuviui kunigui, buvo paskirtas brazilas. Pagaliau... Lietuvių Sąjunga Brazilijoj, neatsižvelgiant į vietos lietuvių protestą, mokyklą likvidavo...

Parque das Nações lietuviai veik visi turi nuosavus namukus su tikrais lietuviškais darželiais. Taip pat ir prekybininkų čia netrūksta. Pats stambiausias iš lietuvių bene bus Jonas Buragas, kartu skaitomas ir pats seniausias šios apylinkės gyventojas. Turi didelę maisto produktų krautuvę, aštuonis namus, 2 sklypus. Jo duktė Vanda, kuri lankė lietuvišką mokyklą, dabar mokosi S-to Andrė gimnazijoj, paskutinėj klasėj. Kiti Burago vaikai — Aldona — lanko profesinę mokyklą, Albertas — pradinę, o Jonas padeda tėvui prekiauti.

Jonas Budrevičius turi dvejus namus su krautuvėmis — vieną nuomuoja, o kitame name turi mėsinę, kurioje pats dirba. Be to, nuomuoja rūbų ir smulkios galenterijos krautuvę.

Girčys turi stambią mėsinę, o Vila Beloje dar vieną krautuvę.

Verbickas Vladas turi barą, pieninę «Kaunas», du sklypu ir gyvena mąjį namą

Mikas Blaška turi barą, o Vila Anastazijoj gyv. namą. Nežiūrint, kad jis yra lenkų kilmės, bet vedęs lietuvę ir puikiausiai kalba lietuviškai, tad ir lietuviai pas jį mielai lankosi.

Kazys Skorupskas turi galenterijos krautuvę ir gyv. namą. Jis pats dirba Light kompanijoje, o žmona prekiauja. Dar turi krautuves Benevičius ir Justas Ritkevičins.

Parque das Nações gyvena virš 15 šeimų buv. DP, iš kurių Petraitis, Linkevičius, Lukšėnas, Nagys, Stočkus, Šūkys ir Tiškus turi pasistatę jau nuosavus namukus.

Parquietis

PAGARBA MOTINOMS

Praeitą sekmadienį, gegužės mėn. 14 d. Dariaus ir Girėno salėje, S. Paulo, R. Lituania 67, Lietuviai skautai ir Lietuvių kalbos pamokų lankytojai surengė gražiai pavykusią Motinos Dieną. Iškilmes atidarė sk. Pr. Mažietis ir, pasveikinęs motinas ir visus svečius, toliau joms vadovauti pakvietė mokyt. Simą Bakšį, programos organizatorių.

Gražų turiningą žodį tarė Lietuvos Konsulas Al. Polišaitis, pabrėždamas lietuvės motinas vaidmenį išeivijoj, tiek nustatant savo vaikų ateities gaires, tiek prilaikant juos, kad neatitrūktų nuo savo tautos kamieno. Motinų vardu kalbėjo Adelė Zukienė, iškeldama mokyklos ir organizacijų reikšmę, kurios padeda motinoms išauklėti jaunąją kartą.

Meninė iškilmių dalis buvo labai turtinga įvairumais. Poetė Mag. Vinkšnaitienė padeklamavo Motinos Dienai skirtą savo kūrybos eilėraštį, sk. R. Kutkaitės ir p. K. Sipienės vadovaujami skautukai -- vilkiukai ir paukštytės padainavo «Sveikinam mamytę», Skautai «Chavantes» padainavo «Tu mano motinėlę», sk. Pr. Mažietis perskaitė monologą, senhorita Nėna Arias pagrojo akordeonu, Gražina Pažėraitė paskambino pianu, Pr. Blaževičius pagriežė smuiku, Algirdas Kazlauskas — akordeonu. Paskui lietuvių kalbos pamokų lankytojai — mergaitės St. Ambrazevičiutė, Birutė Mickevičiutė, Aldona Vitkauskaitė, Aldona Garškaitė, Elena Samuolytė, Nijolė Pupienytė, Olga Kalinauskaitė, Elena Vinkauskaitė, Elena Butvinskaitė, Joana Vinkauskaitė, Ona Vinkauskaitė, Vanda Deksnytė, Ona Deksnytė, Žanete Mickevičiutė ir Adelė Gervetauskaitė, L. Gaigalui ir J. Širvydui griežiant, atliko plastinės gimnastikos numerius: Močiute mano, Pasėjau kanapę, Tekėjo saulelė, Per girią girelę ir Pamylėjau. Deklamavo sk. Antanas Rudys, vilkiukai ir paukštytės — Rimgaudas Jūra, Giedra Valeikaitė, Dalia Valeikaitė, Eug. Ivanauskas, jų vadė sk. R. Kutkaitė ir mokiniai, liet. k. pamokų lankytojai — Irena Butvinskaitė, Adelė Gervetauskaitė, Nijolė Pupienytė ir Leonas Meškauskas.

Pačios seniausios motinos, Danelienė, 88 metų, ir Mickevičienė, 72 metų, buvo apdovanotos gėlių puokštėmis. Momentas buvo tikrai jaudinantis ir senutės net apsiverkė iš džiaugsmo.

Jo[illegible] [illegible]oócos

Nemegsta[illegible]čio...

S. Paulio, 17 — Praeitą šeštadienį, S. Caetano salėje, V. Zelinos «kleboni jos štabas» pastatė P. Vaičiūno dramą "Sudrumstoji Ramybė". Buvo skelbiama, kad šis veikalas S. Paulyje statomas pirmą kartą, bet, nežiūrint visų režisieriaus Alf. Žibo pastangų, šį kartą trūko to vaidybos meniškumo, kuriuo sanpauliečiai lietuviai grožėjosi per du pirmuosius pastatymus, kada, dar prieš karą "Sudrumstąją Ramybę" buvo pastatęs Meno Mėgėjų Ratelis "Rytas"... Šį kartą buvo galima pasidžiaugti tik O. Zakarevičiutės vaidyba ir dail. A. Kairio pieštomis dekoracijomis. Ir tiek. A. Žibas neatsisakė dar nuo bjauraus veikalų žalojimo, o vėl išmetė visą trečią veiksmą. Kitas pasibjaurėtinas reiškinys buvo pardavinėjimas lietuviams pakvietimų po Cr$ 20,00, o kitataučiams po Cr. 10,00.

Buvus Rytietė

— Ant. Jonaitis, Joaquim Tavora, Paranoje, nusiskundžia negavęs «Žinių» jau nuo kovo mėnesio ir dėl to esąs labai nusiminęs, nes jį nustojęs lankyti geriausias draugas. Pranešame, kad "Žinios" visiems prenumeratoriams yra išsiunčiamos kas šešta dienį. Prašome pasiteirauti, gal užklijūva kur vietos pašte, gal paima kas kitas. Pranešant, kad laikraščio negavote, prašome pažymėti kurių numerių negauta, tų, kurių bus dar atsargoje, išsiųsime pakartotinai.

— Jonas Grebauskas, iš Itaqueros, nors labai užimtas ūkio darbais, bet pamatęs "Žinias", tuoj užsisakė jas, kad žinotų kaip gyvena lietuviai Brazilijoj ir pasaulyje. Žada parašyti plačiau apie savo apylinkės lietuvius.

Valgykla ir vietos...

ELIZA STAROPOLIS, Rua Francisco Borge, 124, Av. Tiradentes skersgatvis prie José Roberto aikštės, Ponte Pequena rajone, duoda pietus ir vakarienę, išnuomoja kambarius ir vietas (priimant į vieną kambarį po kelis) su pensijonu ir duodant tik lovas.

Kreiptis **Dona Eliza**, Rua Francisco Borge, 124.

Composto e impresso na
TIPOGRAFIA BALTICA
Alexandre Bumblis
Avenida Tiradentes, 1026
Telefone-48320 São Paulo